

Älvdalens kommun
Älvdaelien tjjelte

SERVICEPLAN 2024–2027

(REVIDERING AV SERVICEPLAN ANTAGEN 2019-06-17)

REMISSUTGÅVA – REMISSTID: 5 APRIL 2024 - 26 APRIL 2024

Innehåll	Sid
1. Sammanfattning	2
2. Inledning	3
2.1 Syfte och avgränsningar	4
2.2 Vision	
2.3 Serviceplanens framtagande	5
3.1 Strategiska överväganden	5
3.2 Prioriteringar/Mål	6
a. Regionala prioriteringar	6
b. Kommunala prioriteringar	7
4. Handlingsplan 2024-2027	8
4.1 Ortsvis/Områdesvis beskrivning	8
a. Gröveldalen	8
b. Västra Idre	9
c. Idre by med omland	10
d. Särna by med omland	11
e. Västra Särna	12
f. Nornäs	13
g. Älvdalens kyrkby med omnejd	14
h. Brunnsberg – Åsen	15
i. Evertsberg	16
5. Avslutning	17
Bilagor:	
1. Karta	
2. Begrepp och definitioner	
3. Befintligt serviceutbud och funktioner 2018	
4. Befolkning 2023-12-31	
5. Referenser	

Serviceplan för Älvdalens kommun

1. Sammanfattning

Föreliggande program, "Serviceplan för Älvdalens Kommun", är en del i kommunens övergripande planeringsarbete. Serviceplanen presenterar befintlig status och kommunens prioriteringar för i första hand kommersiell och offentlig service. Planen är en revidering av Serviceplan Älvdalens kommun som antogs av kommunfullmäktige 2019-06-17

Serviceplanen stöder sig på "Översiktsplan Älvdalens Kommun" (antagen av Kommunfullmäktige 2019-03-04)

Följande orter/områden prioriteras i översiktsplanen när det gäller den framtida utvecklingen:

1. Tre bebyggelsekärnor. (Älvdalen, Särna och Idre tätorter)
2. Två utvecklingsstråk (Från byn Åsen, genom Älvdalens tätort, till kommungränsen till Mora kommun samt stråket mellan Särna och Kringelfjorden)
3. Sju utvecklingsområden för nya bostäder och verksamheter. (Byarna Evertsberg och Nornäs. Fritidshusområdena Sågliden/Storsättern, norr om Särna till Heden, Gördalen, Fjätervålen samt området från Idre tätort upp mot Idres fjällanläggningar).

Under 2023 påbörjades arbetet med att göra en planeringsstrategi avseende översiktsplanen. Den beräknas vara färdigställd och antagen under 2024.

I serviceplanen presenteras de övergripande mål kommunen har vad avser serviceutbud för boende, företag och besökare:

- De tätorter/byar som idag har minst ett fast försäljningsställe som erbjuder dagligvaror och annan service ska behålla sin service. (Bil 2)
- De serviceinrättningar som idag erbjuder kontantuttag och dagskassehantering (betaljänster) ska behålla denna service. (Bil 2)
- De tankställen (bemannade och obemannade) som idag bedriver försäljning av drivmedel ska behålla denna service (Bil 2)
- De apotek och apoteksombud som idag finns i kommunen ska fortsätta sin verksamhet. (Bil 2)
- Antalet publika utbudspunkter för laddning av eldrivna fordon ska öka.

- Upprätta ytterligare minst 2 servicepunkter i kommunen senast 2027
- Utvecklingen av tillgång till fiberanslutning ska ske enligt av kommunen antagen bredbandsstrategi.
- Kommunen ska bevaka och påverka så att de mål som anges nedan för respektive by/område realiserar.
- Använda de formella möjligheter som finns för att i större utsträckning göra inköp från de mindre leverantörer och butiker som finns i kommunen.
- Verka för att en god service upprätthålls på landsbygden och i centralorten.
- Medverka till och stötta nya innovativa lösningar för service på landsbygden
- Medverka till att övergripande beslutade planer som påverkar centrala servicefunktioner i kommunen efterlevs, exempelvis äldreomsorgsplan och kommande bostadsförsörjningsprogram.
- Öka tillgängligheten genom att via Region Dalarna påverka för en fortsatt utveckling av kollektivtrafiken i kommunen.

2. Inledning

Landsbygdsutveckling är en viktig del i Älvdalens kommuns arbete och en kommundäckande serviceplan är ett nödvändigt verktyg. Fortsatt urbanisering och demografiska förändringar kommer att påverka bygdens framtida serviceutbud.

Älvdalens kommun är enligt SKR:s definition en "Landsbygdskommun med besöksnäring": "Gruppen Landsbygdskommun med besöksnäring består i den nya indelningen av 21 kommuner 2023. Det är en ökning med sex kommuner sedan den första indelningen gjordes 2017. Det är landsbygdskommuner som genom sin besöksnäring antas påverkas i så pass hög grad att förutsättningarna är annorlunda jämfört med andra kommuner inom landsbygdsgruppen. Det kan gälla antal arbetstillfällen, serviceutbud etcetera För att ingå i gruppen Landsbygdskommun med besöksnäring behöver man ligga över gränsvärdena för minst två av kriterierna för besöksnäringens variabler. Dessa variabler är antal gästnätter/invånare, omsättning inom detaljhandel/invånare, omsättning inom hotell med mera/invånare samt omsättning inom restaurang med mera/invånare."

Älvdalens kommun uppfyller dessa kriterier. Tack vare turistnäringens positiva utveckling i kommunen har såväl kommersiell som offentlig service kunnat bibehållas på en relativt hög nivå i kommunen. Detta har varit särskilt tydligt i kommunens norra delar.

I Översiktsplanen presenteras en utvecklingsstrategi för kommunen. Här sägs bland annat följande:

"I utvecklingsstrategin utgör Älvdalen, Särna och Idre tätorter bebyggelsekärnor. Dessa tätorter har stor betydelse för kommunens utveckling och i orterna finns majoriteten av

befintliga bostäder och verksamheter. I eller i närheten av dessa tätorter bor och arbetar även majoriteten av kommunens invånare. Älvdalens tätort utgör den största kärnan och är kommunens servicecentrum både vad gäller offentlig och kommersiell service.

Serviceutbudet i Särna och Idre tätorter är mindre, men av mycket stor vikt lokalt. En av utvecklingsstrategins mål är att peka ut en riktning för samhällsutvecklingen som gör det långsiktigt möjligt att behålla detta utbud." (Översiktsplan Älvdalens Kommun, s 43 ff)

Sammanfattningsvis prioriterar Översiktsplanen följande områden för framtida (bebyggelse)utveckling i Älvdalens Kommun:

1. Tre bebyggelsekärnor. (Älvdalen, Särna och Idre tätorter)
2. Två utvecklingsstråk (Från byn Åsen, genom Älvdalens tätort, till kommungränsen till Mora kommun samt stråket mellan Särna och Kringelfjorden)
3. Sju utvecklingsområden för nya bostäder och verksamheter. (Byarna Evertsberg och Nornäs. Fritidshusområdena Sågliden/Storsäteren, norr om Särna till Heden, Gördalen, Fjätervålen samt området från Idre tätort upp mot Idres fjällanläggningar.

Genom att koncentrera bebyggelseutvecklingen till dessa områden "stärks underlaget för befintlig service, verksamheter och kollektivtrafik. Samtidigt kan befintliga tekniska försörjningssystem nyttjas i de flesta fall, vilket är ekonomiskt fördelaktigt" (Översiktsplan Älvdalens Kommun s. 46)

I Översiktsplanen pekas dessutom några s k transportsamband ut som viktiga för kommunens utveckling. Dessa utgörs av Riksväg 70, länsvägarna 1024, 1058, 1061 och 311. Även järnvägen från Märbäck till anslutningen till Dalabanan i Mora lyfts fram som en viktig länk.

"Nyinvesteringar i transportinfrastrukturen ska främst prioriteras till de utpekade transportsambanden. Ur kommunikationssynpunkt är även en fortsatt utbyggnad och förstärkning av fibernätet av största vikt." (Översiktsplan Älvdalens Kommun s. 46)

Dessa orts- och områdesspecifika prioriteringar som görs i översiktsplanen är också styrande vad avser föreliggande Serviceplan för Älvdalens Kommun.

Nuvarande status samt framtida mål för utvecklingen av offentlig och kommersiell service i kommunen framgår av separat redovisning nedan för respektive ort/område.

2.1 Syfte och avgränsningar

Syftet med en serviceplan är att skapa en övergripande helhetsbild av den tillgängliga offentliga och kommersiella servicen, främja vitala servicefunktioner i prioriterade områden för att vidmakthålla en rimlig servicenivå för boende, besökare och företagare.

Med kommersiell service menas i detta sammanhang i första hand dagligvaror, drivmedel/laddningsmöjligheter, betaltjänster, post- och pakettjänster samt apoteksvaror. Med offentlig service avses i första hand skolverksamhet, äldreomsorg, biblioteksverksamhet, tillgång till fiber, informationsverksamhet (servicepunkter).

Även andra servicefunktioner berörs i planen.

De strategiska överväganden som finns i kommunens översiktsplan är styrande för prioriteringarna i serviceplanen.

Region Dalarnas stödgivning till landsbygdshandeln förutsätter vidare att kommunen har en aktuell serviceplan.

Serviceplanen kompletteras vid behov och nya åtgärder och analyser kan göras som riktar sig till enskilda ärende

2.2 Serviceplanens framtagande

Att ha en aktuell serviceplan är en förutsättning för att Region Dalarna ska kunna avgöra om en verksamhet ska få ekonomiskt stöd för att upprätthålla en rimlig service för kommunbefolkningen. Serviceplanen kan även ses som ett komplement och förlängd arm av översiktsplanen och bidra till en tydlig vision om landsbygdens utveckling i Älvdalens Kommun. Serviceplanen kommer att kompletteras vid behov och nya åtgärder och analyser kan göras som riktar sig till enskilda ärenden.

Framtagandet av föreliggande reviderade Serviceplan färdigställdes under vintern/våren 2024. Ett flertal kommunala tjänstepersoner har arbetat med programmet

Kommunbyrådet har haft en central roll under arbetet med revidering av Serviceplanen.

Serviceplanen har varit på remiss till Kommunbyrådet, Företagarna, Samverkansrådet för pensionärer och funktionsnedsatta, samt Ungdomsrådet. Förslaget till Serviceplan har också funnits tillgängligt för synpunkter från allmänheten via kommunens hemsida. Synpunkter från remissrundan har beaktats i det slutgiltiga förslaget.

Det regionala serviceprogrammet för Dalarna (RSP) är en källa som ger råd och information om hur kommunerna ska arbeta för att upprätthålla en god service de kommande åren. RSP är utformad efter riktlinjer från Tillväxtverket och med Dalastrategin och det landsbygdspolitiska handlingsprogrammet som grund.

3.1 Strategiska överväganden

Älvdalens kommun kommer att arbeta för att tillgodose en rimlig offentlig och kommersiell servicenivå i hela kommunen. Kommunens vision om att besöksnäringen ska utvecklas samverkar till stor del med serviceplanens inriktning, då flera av kommunens mindre orter har en stor natur- och friluftsturism året om. För att uppnå målen med serviceplanen så finns några strategiska punkter nedan som kopplar till översiktsplanens mål om landsbygdsutveckling.

En grundläggande del i den framtida processen är samråd med samt aktivitet och initiativ från Kommunbyrådet, näringslivets organisationer, övriga intressenter och föreningsliv.

Gällande den statliga servicen så har kommunen begränsade formella befogenheter att påverka beslut som rör dessa verksamheter, till exempel polis och posthantering. Kommunen ska på ett aktivt och medvetet sätt bevaka och påverka de frågorna.

Strategiska punkter för att uppnå målen:

- Planering och genomförande av utvecklingen av kommunen ska ske på ett demokratiskt och jämlikt sätt. Hänsyn ska också tas till hållbarhet, integration och jämställdhet.
- På/inom samtliga prioriterade orter/områden ska viktiga servicefunktioner, planerade och/eller befintliga identifieras.

- Kontinuerlig samverkan ska finnas mellan kommunen och lokala byutvecklingsgrupper genom Kommunbyrådet för att tillgodose en rimlig servicenivå.
- Strategiska beslut som påverkar servicenivån på landsbygden skall kommuniceras med Kommunbyrådet och innehålla relevanta konsekvensbeskrivningar.
- Handlingsplaner kan behöva upprättas för att anpassas till ett specifikt ärende eller ett specifikt område.

3.2 Prioriteringar/Mål

a. Regionala prioriteringar

Dalarnas regionala serviceprogram (RSP) antogs av Region Dalarnas Regionala utvecklingsnämnd i januari 2023. Programmet har en tidshorisont fram till 2030. Programmet syftar till att stärka samordning av olika aktörer och insatser. RSP:n ska vidare bidra till Dalastrategin och ett hållbart Dalarna med utvecklingskraft i hela länet.

I RSP:n arbetar man utifrån följande avgränsning och definition av service:

- Dagligvaror
- Drivmedel
- Grundläggande betaltjänster
- Post och paket
- Apotekstjänster
- Viss offentlig service kan inkluderas om den bedöms vara av särskilt intresse

De prioriterade områdena (de områden där det är svårast att ge kommersiell service) i det regionala serviceprogrammet (RSP) kännetecknas av en eller flera av följande möjligheter och utmaningar:

- Att det finns endast en aktör per serviceslag, eller att det saknas ett serviceutbud på miniminivå (dagligvaror, drivmedel, post/paketservice)
- Att avståndet till närmaste aktör är betydande
- Att avstånd för boende och företag i området ökar i betydande omfattning om servicen i området upphör.
- Att servicepunkten har en viktig social funktion
- Att det i lokalsamhället finns en organiserad samverkan och ett aktivt stöd för att utveckla hållbara servicelösningar
- Att området identifieras som "Bubblare", en plats där det idag saknas grundläggande service men där en utveckling pågår som förväntas skapa efterfrågan på kommersiell service
- Att planerade insatser bidrar till att uppfylla målen i Dalastrategin för en hållbar utveckling i alla delar av länet
- Där det finns ett ömsesidigt beroende mellan en platsbunden besöksnäring och en grundservice som inte kan upprätthållas av det egna befolkningsunderlaget.**

(*s 6 i Dalarnas regionala serviceplan 2022–2030)

Älvdalens kommun delar Region Dalarnas slutsatser angående dessa möjligheter och utmaningar.

Region Dalarna (och länsstyrelsen) handhar och beslutar även om stöd till kommersiell service. (SFS 2000:284) Denna stödform omfattar investeringsbidrag, investeringslån, servicebidrag, hemsändningsbidrag och särskilt driftstöd. För att kunna fatta beslut om dessa stöd krävs att kommunen har en aktuell serviceplan.

I RSP:n lyfts fem insatsområden fram vars aktiviteter ska arbetas fram i årliga handlingsplaner:

1. Främja tekniska och innovativa lösningar
2. Stärka serviceplanerna och kommunernas roll för serviceutvecklingen
3. Stöd och rådgivning till servicegivare
4. Ta tillvara den lokala kapaciteten och utveckla lokala servicelösningar
5. Samordna service och skapa nya former av mötesplatser.

a. Kommunala prioriteringar/mål

Föreliggande Serviceplan för Älvdalens kommun bygger på Översiktsplan Älvdalens Kommun (antagen av KF 2019-03-04) Den hämtar inspiration och synpunkter från Dalarnas regionala serviceprogram, Länsstyrelsen Dalarnas och Region Dalarnas arbete med servicefrågor samt inspel och förslag från lokala aktörer. Kommunbyrådet har haft en central roll i detta avseende.

Kommunens prioriterade mål för den kommande fyraårsperioden är följande:

- De tätorter/byar som idag har minst ett fast försäljningsställe som erbjuder dagligvaror och annan service ska behålla sin service. (Bil 2)
- De serviceinrättningar som idag erbjuder kontantuttag och dagskassehantering (betaltjänster) ska behålla denna service. (Bil 2)
- De tankställen (bemannade och obemannade) som idag bedriver försäljning av drivmedel ska behålla denna service (Bil 2)
- De apotek och apoteksombud som idag finns i kommunen ska fortsätta sin verksamhet.
- Antalet utbudspunkter för laddning av eldrivna fordon ska öka
- Upprätta minst ytterligare två servicepunkter i kommunen senast 2027
- Utvecklingen av tillgång till fiberanslutning ska ske enligt av kommunen antagen bredbandsstrategi.
- Kommunen ska bevaka och påverka så att de mål som anges nedan för respektive by/område realiserar
- Använda de formella möjligheter som finns för att i större utsträckning göra inköp från de mindre leverantörer och butiker som finns i kommunen.
- Verka för att en god hållbar service upprätthålls på landsbygden och i centralorten.
- Medverka till och stötta nya innovativa lösningar för service på landsbygden.

- Medverka till att övergripande beslutade planer som påverkar centrala servicefunktioner i kommunen efterlevs, exempelvis äldreomsorgsplan och bostadsförsörjningsprogram
- Öka tillgängligheten genom att via Region Dalarna och andra intressenter påverka för en fortsatt utveckling av kollektivtrafiken till och inom kommunen.

4. Handlingsplan 2024–2027

Nedan presenteras en bild av befintligt serviceutbud i kommunens byar/områden. I serviceöversikterna redovisas också kommunens mål vad avser utveckling/bibehållande av servicefunktioner för respektive by/område. Tillsammans med de övergripande mål som redovisas i avsnittet 3.2 ovan utgör de kommunens ambitioner avseende serviceutbudet i Älvdalens Kommun de närmaste åren. För en stor del av målen gäller att enskilda intressenter/organisationer/företag äger och driver verksamheterna.

Kommunens roll är i det sammanhanget att stödja de enskilda intressenternas ambitioner.

De ställningstaganden som görs i Översiktsplan Älvdalens Kommun, (antagen av KF 2019-03-04) har varit styrande/vägledande. Synpunkter som beaktats har också inhämtats från organisationer, föreningar och privatpersoner via en remissomgång. Hela den kommunala förvaltningen har att förhålla sig till Serviceplanens mål och ambitioner med ett särskilt ansvar för kommunstyrelsen via kommunledningskontoret.

För invånarantal i respektive område, se bilaga 4

4.1 Ortsvis/områdesvis beskrivning

a. Grövelsdalen (Grövelsjön, Storsätern, Lövåsen, Sågliden, Vassbo)

Serviceöversikt

	2024	Mål 2025–2027
Livsmedelsbutik	x	x
Post (lantbrevbäring)	x	x
Betaltjänster	x (kontanter)	x
Apotek/ombud	x	x
Systembolag/ombud	x	x
Svenska Spel + ATG	-	-
Bussgods	-	x
Paketutlämning	I liten skala	x
Laddningsmöjligheter för eldrivna fordon	x	x (På fler ställen)
Café	x	x
Restaurang	x	x
Boende för besökare	x	x
Kiosk	x	x
Drivmedel	-	x
Idrottsanläggning	x	x
Bygdegård/Bystuga/Möteslokal	x	x

Förskola/Barnomsorg	-	x
Skola	-	-
Äldreboende	-	-
Intresseförening	x	x
Servicepunkt	-	x
Tillgång till fiber	x	x

Gröveldalen är en turistbygd med en oexploaterad prägel. Grövelsjön är beläget i den nordligaste delen av kommunen cirka 4 mil norr om Idre. Byn har en fjällstation med tillhörande restaurang och hotellverksamhet som tillhandahåller en viss service under både sommar- och vintersäsongen. Grövelsjön är ett nationellt varumärke för friluftsliv, i första hand inom fjällvandring och naturturism. Fisketurismen, lugnet och fjällmiljön är något som gör byn mer attraktiv, liksom befintliga skidanläggningar samt sjön Grövelsjön som sträcker sig in i Norge

Storsättern ligger strax söder om Grövelsjön och har en större fast boende befolkning. Orten har lanthandel med tillhörande sport- och friluftsavdelning. I Storsättern och Lövåsen finns två hotell med tillhörande restaurangverksamhet, både under vinter- och sommarsäsongen.

Området har en positiv turistisk utveckling och är utpekad som ett utvecklingsområde i kommunens översiktsplan. Området har tidigare haft en drivmedelsanläggning och ambitioner finns att åter få i gång den verksamheten.

b. Västra Idre (Flötningen, Storbo, Drevdagen, Drosbacken, Flickerbäcken)
Serviceöversikt

	2024	Mål 2025–2027
Livsmedelsbutik	x	x
Post	Postutdelning, paket	Postombud
Betaltjänster	Tar emot kontanter	x
Apotek/ombud	x (Steg 1)	x
Systembolag/ombud	-	x
Svenska Spel + ATG	-	-
Bussgods	-	x
Paketutlämning	Viss utlämning från Postnord	x
Laddningsmöjligheter för eldrivna fordon	-	x
Café	-	x
Restaurang	-	x
Boende för besökare	x	x
Kiosk	x (förbutik)	x
Drivmedel	x (Flötningen, bensin)	x
Idrottsanläggning	-	x (Skoter-+spårterminal)
Bygdegård/Bystuga/Möteslokal	x	x
Förskola/Barnomsorg	-	-
Skola	-	-
Äldreboende	-	-
Bibliotek	-	-

Intresseförening	x	x
Tillgång till fiber	x	x
Servicepunkt	-	x

Flötningen ligger cirka 4 mil väster om Idre och utgör den sista sammanhållna bebyggelsen innan norska gränsen. Fiske- och snöskoterturismen är en viktig inkomstkälla för bygden, både norrmän och svenskar lockas att besöka byn under vinterhalvåret. I området finns även en lanthandel och en säsongsoppen drivmedelsanläggning. Boende samlas under året kring aktiviteter i bland annat bygdegården

Drevdagen är en by som ligger cirka 4 mil sydväst om Idre och byn ligger intill Drevdagssjön. Naturturism och skoterturism driver företagandet i byn. Byn har en bystuga.

c. Idre by med omland

Serviceöversikt

	2024	Mål 2025–2027
Livsmedelsbutik	x	x
Post	x (ombud)	x
Betaltjänster	x	x
Apotek/ombud	x	x
Systembolag/ombud	x	x
Svenska Spel + ATG	x	x
Bussgods	x	x
Paketutlämning	x	x
Laddningsmöjligheter för eldrivna fordon	x	x
Café	x	x
Restaurang	x	x
Boende för besökare	x	x
Kiosk	x	x
Drivmedel	x	x
Idrottsanläggning	x	x
Bygdegård/Bystuga/Möteslokal	x	x
Förskola/Barnomsorg	x	x
Skola	x	x
Äldreboende	x	x
Bibliotek	x	x
Intresseförening	x	x
Tillgång till fiber	x	x
Servicepunkt	-	-

Idre ligger centralt i de norra delarna av regionen. Orten kan ses som en servicenod för flera byar med omnejd och här finns ett basserviceutbud. I Idre finns Folkvandvård, förskola, grundskola, äldreboende samt bostäder för människor med särskilda behov. Livsmedel,

drivmedel, kontantuttag, apoteksombud och till viss del detaljhandel och sällanköpsvaror finns på orten. Restauranger, vandrarhem och hotell finns i Idre med omnejd.

I Idreområdet finns också Idre Sameby, landets sydligaste sameby. Rennäringen är en viktig och prioriterad näring i Älvdalens kommun.

Idre tätort är i översiktsplanen utpekad som en av tre bebyggelsekärnor, med ”stor betydelse för kommunens utveckling...”

En stor del av turismen utgörs av den mängdturism som genereras av verksamheterna kring Idre Fjäll. Även utvecklingen vid Idre Himmelfjäll och Fjätervålen samt den ökande sommarturismen ställer krav på serviceutbudet.

d. Särna by med omland (Särnaby, Sörberget, Särnaheden, Nordomsjön/Östomsjön, lv 311 mot Lillfjäten)

Serviceöversikt

	2024	Mål 2025–2027
Livsmedelsbutik	x	x
Post	x	x
Betaltjänst	x	x
Apotek/ombud	x	x
Systembolag/ombud	x	x
Svenska Spel + ATG	x	x
Bussgods	x	x
Paketutlämning	x	x
Laddningsmöjligheter för eldrivna fordon	x	x
Café	endast sommartid	x
Restaurang	x	x
Boende för besökare	x	x
Kiosk	x	x
Drivmedel	x	x
Idrottsanläggning	x	x
Bygdegård/Bystuga/Möteslokal	x	x
Förskola/Barnomsorg	x	x
Skola	x	x
Äldreboende	x	x
Bibliotek	x	x
Intresseförening	x	x
Tillgång till fiber	x	x
Servicepunkt	-	-

30km söder om Idre och 82km norr om Älvdalen ligger Särna. Särna ligger intill Särnasjön och har såväl sommar- som vinterturism av stor betydelse för ortens utveckling.

I Särna finns grundskola F-6.

Särna Vårdcentral och Särna äldreboende är samlokaliserat och utgör en nod för vård och omsorg i norra kommundelen. Här finns vårdcentral, akutmottagning, röntgen, äldreomsorg och särskilt boende. Tätorten har ett basserviceutbud som är viktigt att behålla och utveckla. I Särna finns bland annat restauranger, camping, livsmedelsaffär, vandrarhem, drivmedelsanläggning, apoteksombud, bibliotek och en detaljhandelsnäring. Kontantuttag och systemombud finns på orten. Föreningslivet och samverkan mellan föreningarna är andra viktiga komponenter för den lokala utvecklingen i Särna. Fjällturismen till norra kommundelen stöder också tätortens serviceutbud.

Särna tätort är i översiktsplanen utpekad som en av tre bebyggelsekärnor, ”med stor betydelse för kommunens utveckling.”

Särnaheden utgör den nordliga infarten till Särna och är beläget på en ås med utsikt mot fjällen. Huvudstråket genom byn är riksväg 70 som är prioriterad som ett viktigt transportstråk i kommunens översiktsplan. I byn finns en restaurang och ett tillhörande pensionat.

I anslutning till byn Lillfjäten, som är en del av Särna socken, ligger turistdestinationen Fjätervålen bestående av en alpin anläggning och ett stort antal fritidshus. Fjätervålen är under stark expansion och är i Översiktsplanen utpekad som ett utvecklingsområde för nya bostäder och verksamheter.

e. Västra Särna (Gördalen, Mörkret)

Serviceöversikt

	2024	Mål 2025–2027
Livsmedelsbutik	-	-
Post	Postutdelning + paket	Postutdelning + paket
Betaltjänster	-	-
Apotek/ombud	-	-
Systembolag/ombud	-	-
Svenska Spel + ATG	-	-
Bussgods	-	-
Paketutlämning	-	-
Laddningsmöjligheter för eldrivna fordon	-	x
Café	x	x
Restaurang	x	x
Boende för besökare	x	x
Kiosk	x	x
Drivmedel	x (vintertid)	x
Idrottsanläggning	-	-
Bygdegård/Bystuga/Möteslokal	x	x
Förskola/Barnomsorg	-	-
Skola	-	-
Äldreboende	-	-
Bibliotek	-	-
Servicepunkt	-	x
Tillgång till fiber	x	x

I närheten av Fulufjällets nationalpark cirka 45 km väster om Särna ligger Gördalen. Bygden har en betydande turismnäring, inte minst vad avser fiske, snöskoterverksamhet och längdskidåkning. Skoterturism finns för övrigt etablerad på flera ställen i kommunen. Med omedelbar närhet till norska gränsen utgör Gördalen en infart till kommunen för norska besökare. I Gördalen finns en restaurang som har säsongsöppet, camping och även en bystuga.

Gördalen är prioriterad i översiktsplanen som ett utvecklingsområde för bebyggelseutveckling och kommunikationer. (Med hänsyn till de permanentboende och den stora vinterturismen så finns det förutsättningar för nya servicefunktioner framledes.)

Byn Mörkret ligger cirka 23 km väster om Särna och på vägen mot Gördalen. Det finns en betydande genomfartstrafik till och från Norge, vilket gör att länsväg 1056 är prioriterad i översiktsplanen. Fulufjällets nationalpark och Njupeskärs vattenfall är utpekade som kärnområden för natur- och rekreationsvärden i Översiktsplanen. Njupeskärs vattenfall med tillhörande Naturrum är ett av kommunens främsta besöksmål.

f. Nornäs (Nornäs, Lövnäs, Tyrinäs Hållbovallen, Rånäs)

Serviceöversikt

	2024	Mål 2025–2027
Livsmedelsbutik	x (i Sörsjön)	x*
Post	Postutdelning + paket PN	Postutdelning + paket PN
Betaltjänster	-	-
Apotek/ombud	Via affären i Sörsjön	Via affären i Sörsjön
Systembolag/ombud	Via affären i Sörsjön	Via affären i Sörsjön
Svenska Spel + ATG	-	-
Bussgods	-	x
Paketutlämning	-	x (Mer än bara Postnord)
Café	x (via servicepunkten)	x
Restaurang	x (säsong)	x
Boende för besökare	x	x
Kiosk	X (via affären i Sörsjön)	x
Drivmedel	X (Finns i Sörsjön)	x
Laddningsmöjligheter för eldrivna fordon	-	x
Idrottsanläggning	x	x
Bygdegård/Bystuga/Möteslokal	x	x
Förskola/Barnomsorg	-	-
Skola	-	-
Äldreboende	-	-
Bibliotek	-	x Boksnurra
Intresseförening	x	x
Servicepunkt	x	x
Tillgång till fiber	x	x

(*Någon form av minilivs i samarbete med livsmedelsbutiken i Sörsjön)

Byn Nornäs ligger ca 60 km nordväst om Älvdalen och ca 45 km sv om Särna. Under senare år har en trend varit att flera nya familjer från andra europeiska länder valt att flytta till byn permanent.

I Nornäs finns ett café kopplat till servicepunkten vid bygdegården som lockar besökare både under sommar- och vinterhalvåret. Tidigare hade Nornäs en lågstadieskola som nu används som ett vandrarhem för besökande. Närmaste livsmedelsbutik finns i Sörsjön i Malung-Sälens kommun, ca 9 km från Nornäs.

Älvdalens kommun ser positivt på en etablering av nya servicefunktioner i Nornäs och byn är även utpekad som ett utvecklingsområde i översiktsplanen.

Hundspann är en populär attraktion utöver vandring och friluftsliv. Med tanke på en ganska stabil befolkningsutveckling och turismnäringen i bygden så finns det förutsättningar för nya servicefunktioner.

Ca 12 km söder om Nornäs ligger byn Lövnäs. Lövnäs är ett populärt turistmål för såväl inhemska turister som för nordeuropeiska besökare. De främsta turistattraktionerna är fiske, vandring och skidåkning. Det relativt korta avståndet till Sälenfjällen gör att många av ortsbefolkningen har sina arbetstillfällen i Sälenfjällen. Den nya flygplatsen i Sälenfjällen kommer att ha stor betydelse för Nornäsområdet.

g. Älvdalens kyrkby med omnejd

Serviceöversikt

Livsmedelsbutik	2024	Mål 2025–2027
Post	x	x
Betaltjänster	x	x
Apotek/ombud	x	x
Systembolag/ombud	x	x
Svenska Spel + ATG	x	x
Bussgods	x	x
Paketutlämning	x	x
Laddningsmöjligheter för eldrivna fordon	x	x
Café	x	x
Restaurang	x	x
Boende för besökare	x	x
Kioskservice	x	x
Drivmedel	x	x
Idrottsanläggning	x	x
Bygdegård/Bystuga/Möteslokal/campingplats	x	x
Förskola/Barnomsorg	x	x
Skola	x	x
Äldreboende	x	x
Bibliotek	x	x
Intresseförening	x	x
Tillgång till fiber	x	x
Servicepunkt	-	-

Invånarantal 231231:?

I den sydliga delen av kommunen ligger Älvdalen som också är kommunens huvudort. I serviceplanen räknas även byarna Väsa, Västäng, Östäng, Kåtilla och Karlsarvet, Rot, Holen och Näset, Loka, Kittan/Liden och Klitten samt Gåsvarv, Blyberg och Garberg, till tätortens underlag för nuvarande och framtida service.

I huvudorten Älvdalen (Kyrkbyn + Östäng) finns ett relativt omfattande serviceutbud. Älvdalen är en besöksort för bland annat fisketurism och är en genomfartsort för fjällresenärerna vilket stöder servicefunktionerna i tätorten.

Älvdalen har vårdcentral, restauranger, hotell, vandrarhem, camping, systembolag, drivmedel, förskola, grundskola, gymnasieskola, livsmedel, bank, apotek, busstation och flera detaljhandelsföretag. Betydande trä- och tillverkningsindustri finns i och i anslutning till Älvdalen. Älvdalens tätort är kommunens centrum vad gäller offentlig och kommersiell service. Det är viktigt för hela kommunen att huvudorten kan bibehålla och utveckla sitt serviceutbud.

Älvdalens tätort är i översiktsplanen utpekad som en av tre bebyggelsekärnor, med ”stor betydelse för kommunens utveckling.”

Byarna Väsa, Västäng, Kåtilla, Karlsarvet och Månsta ligger väster/nordväst om centralorten Älvdalen, på andra sidan Österdalälven.

Rotområdet består av byarna Rot, Holen och Näset som är tätt sammankopplade av lokalvägar och bebyggelse. Rot har en grundskola med klasserna F-6. Området har potential att öka invånarantalet

Byn Näset ligger i närheten av Rot-Holen och cirka 4 km norr om Älvdalen. Närheten till Nässjön gör att sommarturismen lockas till badplatserna och fisket

Som en del av Rotområdet räknas även byarna Liden, Kittan och Klitten.

Söder om huvudorten Älvdalen ligger byarna Gåsvarv, Blyberg och Garberg. Dessa byar ligger längs ett av de s k utvecklingsstråk som lyfts fram i Översiktsplanen: ”Ytterligare bebyggelse i stråket bedöms bidra till en långsiktigt hållbar samhällsutveckling, dels genom att avstånden inom stråket är förhållandevis korta, dels genom att underlaget för service ökar.” (Översiktsplan Älvdalens Kommun s.43)

Närmsta servicefunktioner för samtliga byar ovan finns i centralorten Älvdalen.

Kommunens bedömning är att huvuddelen av serviceutbudet, såväl privat som offentligt, även i framtiden kommer att tillgodoses från Älvdalens centralort.

h. Brunnsberg - Åsen

Serviceöversikt

	2024	Mål 2025–2027
Livsmedelsbutik	-	-
Post	lantbrevbäring	lantbrevbäring
Betaltjänster	-	-
Apotek/ombud	-	-
Systembolag/ombud	-	-

Svenska Spel + ATG	-	-
Bussgods	-	-
Paketutlämning	x	x
Café	x (säsong)	
Restaurang	-	-
Boende för besökare	x	x
Kiosk	-	x
Drivmedel	-	-
Idrottsanläggning	x	x
Bygdegård/Bystuga/Möteslokal	x	x
Förskola/Barnomsorg	-	-
Skola	-	-
Äldreboende	-	-
Bibliotek	-	-
Intresseförening	x	x
Laddningsmöjligheter för eldrivna fordon	-	x
Tillgång till fiber	x	x
Servicepunkt	-	x

Byn Brunnsberg är belägen cirka 11 km norr om Älvdalen och strax söder om Åsen. Orten ligger på vägen mot Åsen och har en viss pendeltrafik till och från Älvdalen.

Åsen ligger cirka två mil norr om Älvdalen och här finns ett vandrarhem och ett tempererat utomhusbad med servering sommartid. I Åsen finns bystuga där olika evenemang arrangeras regelbundet. Soldathemmet har tidigare under ett par år varit en lokal servicepunkt, genom byns och Länsstyrelsens försorg. Liksom till Brunnsberg finns kollektivtrafik tillgänglig dagligen. Närmaste livsmedelsbutik (Älvdalen) ligger 17 km från Åsen.

Åsen, via Brunnsberg, genom Älvdalens tätort, till kommungränsen mot Mora kommun är i översiktsplanen utpekat som ett utvecklingsstråk för ny bebyggelse.

i. Evertsberg (Evertsberg, Dysberg)

Serviceöversikt

	2024	Mål 2025–2027
Livsmedelsbutik	x	x
Post	Lantbrevbäring, paket	Lantbrevbäring, paket
Betaltjänster	-	-
Apotek/ombud	-	-
Systembolag/ombud	-	-
Svenska Spel + ATG	-	-
Bussgods	-	-
Paketutlämning	-	-

Café	x(säsong)	x
Restaurang	x (säsong)	x
Boende för besökare	x	x
Kiosk	x (säsong)	x
Drivmedel	-	x
Idrottsanläggning	x	x
Bygdegård/Bystuga/Möteslokal	x	x
Förskola/Barnomsorg	-	-
Skola	-	-
Äldreboende	-	-
Bibliotek	-	-
Intresseförening	x	x
Tillgång till fiber	x	x
Laddningsmöjligheter för eldrivna fordon	-	x
Servicepunkt	x	x

I kommunens sydvästra del ligger Evertsberg och grannbyn Dysberg. Genom området går en stor del av Vasaloppet som har gjort bygden rikskänd.

Bygdegård, restaurang och vandrarhem finns i byn. Vid Evertsbergs badplats finns en camping med en säsongsöppen servering.

I Evertsberg finns sedan ett par år en obemannad livsmedelsbutik och även paketutlämning. Vid bygdegården finns en servicepunkt.

Evertsberg är en prioriterad by i Översiktsplanen för utveckling avseende bebyggelse och service.

5. Avslutning

Hela den kommunala förvaltningen har att förhålla sig till föreliggande Serviceplan för Älvdalens Kommun. (antagen av Kommunfullmäktige 2024-?-?) Ett samordnande ansvar åvilar kommunstyrelsen genom Kommunledningskontoret. En kontinuerlig dialog ska föras med Kommunbyrådet.

En årlig uppföljning av måluppfyllelser och befolkningsutveckling görs av kommunstyrelsen via kommunledningskontoret. Senast 2028 behandlas en reviderad Serviceplan av kommunfullmäktige.

Bilagor

1. Karta

2. Begrepp och definitioner
3. Befintligt serviceutbud
4. Nattbefolkning 2023-12-31
5. Referenser

Bilaga 1. Översiktskarta till serviceplan

Servicepunkter: Servicepunkter som kan erbjuda praktisk service och fungera som en social mötesplats för invånarna kan vara lösningen då butiken lagts ned eller för att stärka existerande butiker. Servicepunkterna kan också erbjuda service från myndigheter och kommuner. Region Dalarnas roll är att stödja kommunernas att i samråd med invånarna arbeta fram förslag till servicepunkternas funktion och placering.

Kontantuttag: Platser för uttag av kontanter i svenska kronor. Här ingår uttagsautomater, uttag på bankkontor och uttag hos ombud.

Betalningsförmedling: Platser för betalning av räkningar. Här ingår betalning via bankkontor med kontanter, betalning via bankkontor med konto/kort samt betalning via ombud.

Dagskassehantering: Platser för insättning av kontanter för företag och föreningar. Här ingår insättning på bankkontor, insättningsautomater, serviceboxar och insättning hos ombud.

Dagligvaror: Butiker för försäljning av konsumtionsvaror såsom livsmedel och hygienartiklar. Här ingår både bemannade och obemannade butiker. Dagligvarubutikerna delas även upp i fullsortiment och ej fullsortiment. Ej fullsortimentsbutiker är generellt mindre butiker med mindre utbud av varor, eller säsongbutiker.

Posttjänster: Postkontor eller postombud för paketutlämning. Här ingår paketombud (som erbjuder in- och utlämning av paket och annan postrelaterad service), utlämning (mer begränsad service än hos paketombud), företagscenter och paketautomater.

Apoteksvaror: Apotek och apoteksombud för utlämning av receptbelagda läkemedel. Här ingår öppenvårdsapotek och apoteksombud.

Drivmedel: Drivmedelsanläggningar. Här ingår de anläggningar där man kan tanka personbil med blöta drivmedel.

Bilaga 2

Befintligt serviceutbud 2024 (Källa: Tillväxtverket/Pipos Serviceanalys)

Dagligvaror, fullsortiment

- Coop Älvdalen
- Coop Särna
- Coop Idre
- ICA Supermarket Älvdalen
- ICA Supermarket Idre
- Flötningen Supermarket Idre
- Fjällbua Storsättern Idre
- Lifvs Evertsberg Älvdalen

Dagligvaror, ej fullsortiment

- Gulf Idre
- Fjätervålens Handel Särna
- ICA Nära Idre Fjäll Idre
- OKQ8 Särna

Kontantuttag

- Bankomat Älvdalen
- Bankomat Idre
- ICA Supermarket Idre
- ICA Supermarket, ICA Banken Älvdalen
- ICA Nära Idrefjäll ICA Banken Idre
- Bankomat Särna

Dagskassehantering

- ICA Supermarket Idre
- Loomis Servicebox Byvägen Idre
- Loomis Servicebox Dalgatan 81 Älvdalen
- OKQ8 Särna

Posttjänster

- ICA Supermarket (Instabox, Bussgods, DB Schenker, Bring, DHL, Postnord) Älvdalen
- ICA Supermarket (Bring) Idre
- Särnaffär'n (Bring, DHL, DB Schenker) Särna
- Coop-Särna
- Coop (Postnord) Idre
- Gulf (Bussgods) Idre
- Coop (Instabox) Älvdalen
- Instabox Evertsberg
- Postnord (paket) Evertsberg

Apoteksvaror/apoteksombud

- Apoteket Björnen Älvdalen
- Coop Särna
- Coop Idre
- Fjällbua Storsättern
- Coop Idre Fjäll Idre

Drivmedel

- Gulf Idre
- DinX Älvdalen, automatstation
- OKQ8 Älvdalen, automatstation
- Preem Älvdalen, automatstation
- Circle K TruckDiesel Älvdalen, automatstation
- OKQ8 Särna
- Gränsbua Idre

Bil 3

Begrepp och definitioner

Dagligvaror

Definition: Butiker för försäljning av konsumtionsvaror såsom livsmedel och hygienartiklar. Här ingår både bemannade och obemannade butiker. Dagligvarubutikerna delas även upp i fullsortiment och ej fullsortiment. Ej fullsortimentsbutiker är generellt mindre butiker med mindre utbud av varor, eller säsongsbutiker. Själva uppdelningen mellan fullsortiment och ej fullsortiment är främst användbar för dig som arbetar med driftsstöd till butiker.

Källa: Delfi Marknadspartner AB.

Uppdateringsfrekvens: Varje dygn via automatiskt API.

Posttjänster

Definition: Postkontor eller postombud för paketutlämning. Här ingår paketombud (som erbjuder in- och utlämning av paket och annan postrelaterad service), utlämning (mer begränsad service än hos paketombud), företagscenter och paketautomater.

Källa: Post- och telestyrelsen.

Uppdateringsfrekvens: 1 gång per år (senast juni 2023). Vid kännedom om ändringar i servicenätet görs även enskilda korrigeringar av oss under året.

Apoteksvaror

Definition: Apotek och apoteksombud för utlämning av receptbelagda läkemedel. Här ingår öppenvårdsapotek och apoteksombud.

Källa: Läkemedelsverket och Apoteket AB.

Uppdateringsfrekvens: 1 gång per år (senast december 2023). Vid kännedom om ändringar i servicenätet görs även enskilda korrigeringar av oss under året.

Drivmedel Personbil

Definition: Drivmedelsanläggningar. Här ingår de anläggningar där man kan tanka personbil med blöta drivmedel.

Källa: Publicerade uppgifter på de större aktörernas webbplatser samt i dialog med användare på regionerna.

Uppdateringsfrekvens: 1 gång per år (senast december 2023). Vid kännedom om ändringar i servicenätet görs även enskilda korrigeringar av oss under året.

Kontantuttag

Definition: Platser för uttag av kontanter i svenska kronor. Här ingår uttagsautomater, uttag på bankkontor och uttag hos ombud.

Källa: Huvudmännen lämnar själv uppgifterna via Pupos tjänst [Kontantanalys](#). Från den hämtas uppgifter om servicens geografiska placering, vem som är huvudman och vilken eller vilka former servicen utförs i till Serviceanalys.

Uppdateringsfrekvens: När Post-och telestyrelsen går ut med begäran till huvudmännen om att lämna in uppgifter om kontanttjänster via Pupos. I nuläget ett par gånger per år (senast september 2023). Enskilda korrigeringar görs också löpande under året vid kännedom om ändringar i servicenätet, av aktuell huvudman eller med godkännande från denne.

Dagskasseinsättning

Definition: Platser för insättning av kontanter för företag och föreningar. Här ingår insättning på bankkontor, insättningsautomater, serviceboxar och insättning hos ombud.

Källa: Huvudmännen lämnar själv uppgifterna via Pupos andra tjänst [Kontantanalys](#). Från den hämtas uppgifter om servicens geografiska placering, vem som är huvudman och vilken eller vilka former servicen utförs i till Serviceanalys.

Uppdateringsfrekvens: När Post-och telestyrelsen går ut med begäran till huvudmännen om att lämna in uppgifter om kontanttjänster via Pupos. I nuläget ett par gånger per år (senast september 2023). Enskilda korrigeringar görs också löpande under året vid kännedom om ändringar i servicenätet, av aktuell huvudman eller med godkännande från denne.

Betalningsförmedling

Definition: Platser för betalning av räkningar. Här ingår betalning via bankkontor med kontanter, betalning via bankkontor med konto/kort samt betalning via ombud.

Källa: Huvudmännen lämnar själv uppgifterna via Pupos andra tjänst [Kontantanalys](#). Från den hämtas uppgifter om servicens geografiska placering, vem som är huvudman och vilken eller vilka former servicen utförs i till Serviceanalys.

Uppdateringsfrekvens: När Post-och telestyrelsen går ut med begäran till huvudmännen om att lämna in uppgifter om kontanttjänster via Pupos. I nuläget ett par gånger per år (senast september 2023). Enskilda korrigeringar görs också löpande under året vid kännedom om ändringar i servicenätet, av aktuell huvudman eller med godkännande från denne. Betalningsförmedling är dock frivilligt att lämna uppgifter om så i nuläget är det bara möjligt bara uppmana till att lämna in dessa.

Bilaga 4

Nattbefolkning Älvdalens Kommun 20171231 och 20231231 (SCB)

			20171231	20231231
	NYKO	Område	Antal	
Blyberg	20211	Glesbygd	8	
	20212	Blyberg	132	112
	20213	Garberg	33	30
	20214	Gåsvarv	63	68
Sum/ort			236	210
Västäng	20811	Glesbygd	75	
	20812	Väsa	161	164
	20813	Kåtilla + Rämna	125	134
	20814	Månsta	67	74
	20815	Karlsarvet	39	29
	20821	Västäng	226	257
Sum/ort			693	658
Älvdalen	20111	Glesbygd	95	235*
	20121	Kyrkbyn	1331	1361
	20122	Östäng	483	502
Sum/ort			1909	2098
Evertsberg	20411	Glesbygd	45	
	20421	Evertsberg	259	280
	20412	Dysberg	33	36
Sum/ort			337	316
Rot	20711	Glesbygd	109	
	20721	Rot	265	274
	20722	Holen	126	130
	20723	Näset	219	272
Sum/ort			719	676
Klitten	20511	Glesbygd	38	
	20512	Liden-Kittan	80	88
	20513	Loka	89	86
	20521	Klitten	164	181
Sum/ort			371	355

Brunnsberg	20311	Glesbygd	16	
	20321	Brunnsberg	203	209
Sum/ort			219	209
Åsen	20911	Glesbygd	75	
	20921	Åsen	234	240
Sum/ort			309	240
Nornäs	20611	Glesbygd	36	
	20612	Nornäs	51	57
	20613	Lövnäs	22	19
	20614	Rånäs	9	4
	20615	Hållbovallen	< 5	
Sum/ort			118	80
Östomsjön	40211	Glesbygd	22	
	40212	Nordomsjön	34	33
	40213	Östomsjön	59	57
Sum/ort			115	90
Särnaby	40111	Glesbygd	56	98**
	40112	Sörberget	11	
	40121	Särnaby	637	663
Sum/ort			704	754
Särnaheden	40311	Glesbygd	17	
	40312	Särnaheden	40	48
Sum/ort			57	48
Gördalen	40411	Glesbygd	13	
	40412	Gördalen	18	15
	40413	Mörkret	6	
Sum/ort			37	15
Idrebyn	50111	Glesbygd	239	255***
	50121	Idrebyn	637	695
Sum/ort			876	950
Lillfjäten	50611	Glesbygd	11	
	50612	Lillfjäten	7	
Sum/ort			18	
Drevdagen	50411	Glesbygd	5	
	50412	Drevdagen	62	65
	50413	Drosbacken, Flickerbäcken	20	21
Sum/ort			87	86
Flötningen	50311	Glesbygd	14	

	50312	Flötningen	17	21
	50313	Storbo	< 5	
Sum/ort			31	21
Grövel dalen	50211	Glesbygd	37	
	50212	Storsäteren	72	55
	50213	Sågliden	15	19
	50214	Vassbo-Guttusjön,Höstsäteren	6	34
Sum/ort			130	108
Foskros	50511	Glesbygd	12	
	50512	Foskros	9	
Sum/ort			21	

*Avser all glesbygd i Älvdalens socken 2023-12-31

** Avser all glesbygd i Särna socken 2023-12-31

*** Avser all glesbygd i Idre socken 2023-12-131

OBS! En del byar redovisas inte separat i siffrorna för 2023-12-31. Invånarantalet för dessa byar redovisas i stället i angränsande byar.

En restpost för hela kommunen, som inte redovisas på annat ställe, uppgår till 8 personer.

Referenser

Bil 5.

Dalarnas regionala serviceprogram 2022–2030 – Region Dalarna

Samhällsekonomiska effekter av nedläggning av butiker på landsbygden – Tillväxtverket

SCB.se befolkningsstatistik

[Kommungruppsindelning \(skr.se\)](#)

Översiktsplan för Älvdalens kommun (Antagen av Kommunfullmäktige 2019-06-17)